

Curtea Supremă de Justiție
DE C I Z I E

23 martie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte:	Nadejda Toma
Judecători:	Liliana Catan
	Ion Guzun

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de către avocata Lupea Georgeta în numele inculpatei Trețiacova Vlada, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 decembrie 2021,

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 14.02.2020 - 04.08.2021;

Instanța de recurs: 08.09.2021– 22.12.2021;

Instanța de recurs în anulare: 15.02.2022 – 23.03.2022.

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediu Buiucani din 04 august 2021, Trețiacova Vlada a fost recunoscută vinovată și condamnată pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de:

- art. 264¹ alin. (1) Cod penal (episodul din 24.08.2019) la muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 160 ore, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport;

- art. 264¹ alin. (1) Cod penal (episodul din 01.09.2020) la muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 160 ore, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal pentru cumul parțial de pedepselor inculpatei i-a fost stabilită o pedeapsă definitivă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 240 ore, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

Trețiacova Vlada a fost obligată să transmită Agenției Servicii Publice imediat după intrarea sentinței în vigoare, permisul de conducere al Republicii Cehe XXXXX, pentru categoria „B”, eliberat XXXXX pe numele acesteia, restituit lui Trețiacova Vlada la data de 30.09.2020 (f.d. 51).

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Trețiacova Vlada conștientizând faptul că la 24 august 2019 a servit băuturi alcoolice, respectiv, se afla în stare de ebrietate alcoolică, acționând în mod intenționat, încălcând prevederile pct.

14 lit. a) al Regulamentului circulației rutiere, potrivit căreia „conducătorului de vehicul îi este interzis să conducă vehiculul în stare de ebrietate, sub influența drogurilor sau altor substanțe contraindicate, care provoacă reducerea reacției”, la 24 august 2019 aproximativ orele 03:20, a urcat la volanul automobilului de model „Subaru M1 Crosstrek” cu XXXXX, și deplasându-se prin curtea blocului din XXXXX, a tamponat automobilul de model „Toyota Auris” cu XXXXX, care era parcat regulamentar. În cadrul documentării accidentului rutier, au fost supuși testării alcoolscopice conducătorii auto implicați în accident. Fiind supusă testării alcoolscopice cu alcooltestul „Drager”, conform procesului-verbal de testare alcoolscopică din 24.08.2019, s-a stabilit că în aerul expirat de aceasta, concentrația de alcool etilic era de 0,88 mg/1, concentrație care conform prevederilor art. 134¹² Cod penal, constituie stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

Tot ea, deținând permisului de conducere al Republicii Cehe nr. XXXXX, pentru categoria „B”, eliberat la XXXXX, acționând în mod intenționat, conștientizând caracterul social periculos al faptului de conducere a mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat și al consecințelor care pot surveni, încălcând prevederile art. 14 lit. a) al Regulamentului Circulației Rutier, conștientizând faptul că a consumat alcool și se afla în stare de ebrietate, la 01.09.2020, aproximativ în jurul orelor 09:58, conducând automobilul de model „Subaru Crosstrek” cu XXXXX, a fost stopată de către angajații Inspectoratului Național de Securitate Publică pe XXXXX intersecție cu XXXXX, unde fiind suspectată de consum de alcool, Tretiacova Vlada a fost supusă testării alcoolscopice cu alcooltestul „Drager”, de către colaboratorii INSP al IGP, constatându-se concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de 0,62 mg/1. După aceasta, fiind condusă la Dispensarul Republican de Narcologie prin procesul-verbal nr. 8929 din 01.09.2020 al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii, s-a constatat prezența alcoolului în aerul expirat de 0,70 mg/1 iar prezența alcoolului în sânge de 1,33 g/1, indici, care potrivit art. 134¹² alin. (3) Cod penal și a pct. 4) lit. b) din Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 296 din 16.04.2009 cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de testare alcoolscopică și medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, se atribuie la starea de ebrietate cu grad avansat.

Astfel, Tretiacova Vlada, prin acțiunile sale intenționate, a comis infracțiuni prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal, conform semnelor constitutive- conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

3. Sentința a fost atacată cu recursuri ordinare depuse de avocata Georgeta Lupea în interesele inculpatei și de inculpată.

3.1 Nefiind de acord cu sentința avocata Lupea Georgeta a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Tretiacova Vlada să fie achitată pe motiv că nu a comis infracțiunile prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal sau remisă cauza la rejudecare în instanța de fond în alt complet de judecători.

În motivarea cererii de recurs, s-a invocat că:

- în cadrul urmăririi penale nu au fost acumulate probe care ar servi drept temei de a pune o persoana sub învinuire;
- menționează că Tretiacova Vlada este vorbitoare de limba rusă;
- rechizitoriul pe episodul din 24.08.2019 a fost înmănat învinuitei în limba rusă, iar rechizitoriul pe episodul din 01.09.2020 nu a fost tradus în limba rusă;
- instanța de judecată i-a remis poștal sentința pronunțată la 04.08.2021 fără a fi efectuate careva mențiuni ca aceasta sentința va fi tradusă;
- nu este dovedită vina inculpatei și instanța de judecată s-a limitat doar la declarațiile angajaților Inspectoratului National de Securitate Publica și neaudiind în instanța de judecată nici un martor ocular cum ar fi Aktas Engin și Madan Natalia care nemijlocit au văzut și pot comunica circumstanțele obiective și adevărate ale presupusei infracțiuni;
- instanța de judecată a admis cererea apărătorului pentru a asigura prezența acestor martori, însă, apărătorul a solicitat termen suplimentar pentru a asigura prezența, deoarece Aktas Engin va fi prezent în luna septembrie 2021, iar Madan Natalia se afla în concediu anual de odihnă și poate să se prezinte în orice zi începând cu 10 august 2021. Instanța de judecată a respins cererea avocatului în acest sens și a dispus finisarea cercetării judecătorești;
- instanța de judecată a încălcat dreptul lui Tretiacova Vlada la un proces echitabil;
- apărarea a înaintat un demers privind solicitarea prin intermediul instanței de judecată a interpelării în Republica Ceha dacă Tretiacova Vlada deține sau nu permisul de conducere XXXXX categoria „B” eliberat la XXXXX, însă instanța de judecată a respins demersul apărătorului, ce de asemenea este încălcat dreptul inculpatului la un proces examinat sub toate aspectele.

3.2 Împotriva sentinței instanței de fond a declarat recurs și inculpata, prin care a solicitat casarea sentinței ca fiind nefondată, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie achitată pe motiv că nu a comis infracțiunea prevăzută de art. 264¹ alin. (1) Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 decembrie 2021 s-au admis recursurile avocatei Georgeta Lupea în interesele inculpatei și a inculpatei, inclusiv din oficiu, în baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, s-a casat parțial sentința și s-a emis o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care procesul penal în privința inculpatei pe episodul din 24.08.2019 s-a încetat în legătură cu intervenirea termenului de prescripție.

În rest, sentința s-a menținut fără modificări.

5.1. În motivarea soluției instanța de recurs, a menționat că, instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatei care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dând faptei săvârșite încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat.

În acest sens, nu s-a reținut alegațiile recurenților precum că, vinovăția inculpatei nu a fost demonstrată, or, instanța de fond corect a statuat că, Tretiacova Vlada a atentat la relațiile sociale cu privire la siguranța traficului rutier, prin faptul că atât la data de

24.08.2019 cât și la data de 01.09.2020 a condus mijlocul de transport aflându-se în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

Mai mult ca atât, fapta de conducere a mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică de către Tretiacova Vlada a fost recunoscută de însăși inculpată, or, ultima a declarat că, recunoaște conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate și anume doar pe epizodul din 01.09.2020, iar epizodul din 28.08.2019 nu-l recunoaște, însă, potrivit bonului alcooltest „Drager 8510”, alcooltest 6820 seria XXXXX, test nr. 4587, efectuat la 24.08.2019, orele 05:31, rezultatul final constituia 0,88 mg/1, care a fost comunicat lui Tretiacova Vlada și care a semnat acest test (f. d. 31-33, vol. II), cât și potrivit tichetului de la aparatul Drager, pe 1 filă, pe numele Tretiacova Vlada, cu rezultatul testului 0,62 mg/1, la fel, semnat de către inculpata Tretiacova Vlada (f.d. 26, vol. I).

În acest sens, s-au respins argumentele invocate de către recurente în ceea ce privește că, instanța de fond s-a limitat doar la declarațiile angajaților Inspectoratului Național de Securitate Publică, nefiind audiați martorii oculari, or, instanța de fond a oferit părții apărării posibilitatea de a asigura prezența martorilor apărării, ceea ce nu s-a întâmplat din diferite motive, apărarea nu a putut asigura prezența acestor martori.

Instanța de fond a audiat martorii Caņțir Victor, Chirică Roman, Negru Marcel, Raileanu Nicolae, Zazuc Mihai, Zgardan Victor, care la fel au fost martori oculari și care au fost preîntâmpinați de răspunderea penală pentru prezentarea cu bună știință a declarațiilor mincinoase și refuzul sau eschivarea de a face declarații, prin ce se atestă că, instanța de fond nu a încălcat dreptul inculpatei la un proces echitabil.

De asemenea nu s-au admis nici alegațiile recurente cu privire la faptul că, prima instanța nu a constatat dacă deține sau nu inculpata permisul de conducere eliberat de autoritățile Republicii Cehe, cu XXXXX, categoria B, or, potrivit materialelor cauzei, acest permis a fost ridicat și anexat la dosarul penal (f.d. 23, vol. I), iar în cazul în care apărarea invocă ilegalitatea acestuia, atunci este în drept să sesizeze organele de drept în această privință, astfel, nici aici nu sa atestat încălcarea dreptului inculpatei a dreptului la un proces examinat sub toate aspectele.

S-au respins și argumentele cu privire la faptul că, inculpatei nu i-a fost asigurat dreptul la interpret, nu i-a fost înmănat rechizitoriul tradus în limba rusă întocmit pe epizodul din 01.09.2020, or, potrivit materialelor cauzei atât inculpatei, cât și avocatului acesteia Bodrug Alexandru i-a fost înmănat rechizitoriul în limba de stat, iar la materialele cauzei nu se deține nici o cerere a inculpatei sau a avocatului acesteia de a-i fi traduse rechizitoriile în limba rusă, ba mai mult solicitând termen suplimentar de a depune obiecții la rechizitoriul întocmit pe epizodul din 24.08.2019, avocatul Bodrug Alexandru, nu s-a folosit de dreptul său și nici nu s-au prezentat pentru a le fi înmănat rechizitoriul, acesta fiindu-le expediat prin poștă (f.d. 157, 158-160, 176, vol. II).

Ce ține de argumentul precum că, instanța de fond a încălcat dreptul inculpatei de a avea acces la materialele cauzei, probele prezentate, cât și la ședințele de judecată petrecute în limbajul pe care-l posedă inculpata. Suplimentar, potrivit procesului verbal

al ședințelor de judecată, inculpata a fost prezentă la primele ședințe de judecată, însă, ulterior prin cerere a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa, menționând că recunoaște total vinovăția pe episodul din 01.09.2020, dar nu recunoaște vinovăția pe episodul din 24.08.2019. Apărătorul Lupea Georgeta a confirmat că cererea este scrisă de Trețiacova Vlada (f.d. 247, vol. II), iar potrivit înregistrărilor audio ale ședințelor de judecată, în cadrul examinării cauzei în instanța de fond, interpretul a fost prezent.

Astfel, instanța de fond minuțios, sub toate aspectele, complet și obiectiv, a administrat probele, apreciind fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concluziei, utilității și veridicității, iar probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, astfel, fără nici un dubiu rezonabil a stabilit vinovăția inculpatei și corect a calificat acțiunile acesteia în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal, conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

Ținându-se cont de cele enunțate supra, s-a stabilit cu certitudine și fără echivoc vinovăția inculpatei de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin.(1) Cod penal, episodul din 24.08.2019. În acest context, s-a reținut faptul că, potrivit rechizitoriului și sentinței inculpata a comis fapta infracțională la 24 august 2019, astfel la moment – la 22 decembrie 2021, fiind expirat termenul de 2 ani de tragere la răspundere penală pentru fapta dată. Potrivit art. 60 alin. (4) Cod penal, prescripția se va întrerupe dacă, până la expirarea termenelor prevăzute la alin. (1), persoana va săvârși o infracțiune pentru care, conform prezentului cod, poate fi aplicată pedeapsa cu închisoare pe un termen mai mare de 2 ani. Calcularea prescripției în acest caz începe din momentul săvârșirii unei infracțiuni noi. În cazul dat, inculpata a săvârșit o infracțiune ușoară și astfel s-a aplicat instituția prescripției pe episodul din 24.08.2019.

Ce ține de sancțiunea prevăzută pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal pe episodul din 01.09.2020, instanța a remarcat că, corect și a stabilit în privința inculpatei, în vederea corectării și reeducării, precum și ca măsură de pedeapsă muncă neremunerată în folosul comunității pe un termen de 160 ore și cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

5.2 Hotărârea menționată, în temeiul art. 466 Cod de procedură penală, a devenit irevocabilă la data pronunțării.

6. Împotriva deciziei menționate a declarat recurs în anulare avocata Lupea Georgeta în numele inculpatei, prin care a solicitat casarea deciziei cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de recurs ordinar.

În motivare recursului, s-au invocat argumentele similare celor din recursul ordinar, raportându-le la decizia instanței de recurs.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului în anulare a avocatului, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat

inadmisibil din următoarele considerente.

Colegiul penal menționează că, prezenta cauză se încadrează excepției indicate la pct. 5.3.2 lit. b) din Dispoziția nr. 5 din 02 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, ce a permis judecarea cauzei pe durata stării de urgență.

Potrivit art. 452 alin. (1) Cod de procedură penală, *hotărârile judecătorești irevocabile pot fi atacate la Curtea Supremă de Justiție cu recurs în anulare, după epuizarea căilor ordinare de atac.*

Reieșind din prevederile art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise doar la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Conform art. 453 alin. (2) Cod de procedură penală, recursul în anulare este inadmisibil dacă nu se întemeiază pe motivele prevăzute în articolul 453 Cod de procedură penală.

Prin urmare, Colegiul reiterează că una din cerințele esențiale la declararea recursului în anulare este motivarea acestuia din punct de vedere al prezenței erorii de drept, comise la judecarea cauzei, ce cade sub incidența noțiunii de viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea atacată.

La caz, Colegiul atestă din textul recursului în anulare declarat, că autoarea invocă afectarea deciziei instanței de recurs adoptate în prezenta cauză, de un viciu fundamental, în opinia recurentei, exprimat prin încălcarea art. 6§3 al Convenției – dreptul la un proces echitabil, susținând în acest sens că instanța de recurs nu a permis termen suplimentar pentru audierea martorilor apărării, rechizitoriul nu a fost tradus în limba rusă și respingerea demersului apărării privind interpelarea în Republica Cehă vis-a-vis de Tretiacoș Vladă, în aspectul dacă deținea sau nu permis de conducere.

Analizând materialele cauzei prin prisma acestor aspecte, Colegiul penal atestă că alegațiile recurentei nu pot fi acceptate, or acestea se întemeiază doar pe o apreciere subiectivă a circumstanțelor cauzei de către recurentă, iar prezența unui viciu fundamental conform prevederilor art. 453 Cod de procedură penală nu a fost identificat. Criticile invocate în recurs în anulare au format obiect de discuție la judecarea cauzei în instanța de recursul ordinar, care le-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în prezenta decizie, soluție pe care Colegiul penal și-o însușește pe deplin, or materialul probator al cauzei penale dovedește incontestabil legalitatea temeiurilor de fapt și de drept care au dus la pronunțarea hotărârii recurate.

Astfel, împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de fond și cea de recurs ordinar, în raport cu motivele invocate de recurentă, nu au comis erori de drept de natura unui viciu fundamental capabil să afecteze hotărârile contestate, că aceste hotărâri conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția pe cauză, fiindu-i respectat dreptul inculpatei la un proces echitabil în sensul vizat, și că recursul de pe rol este unul vădit neîntemeiat.

Totodată, Colegiul penal evidențiază că dreptul la un proces echitabil, consfințit în art. 6 din Convenție, coroborat cu accesul liber la justiție și prezumția nevinovăției-drepturi fundamentale prevăzute în art. 20, 21 din Constituție, enunță și preeminența principiului supremației dreptului. Unul din elementele fundamentale ale preeminenței principiului supremației dreptului este garantarea securității raporturilor juridice, care înseamnă, că o soluție definitivă a oricărui litigiu, inclusiv de natură penală, nu trebuie rediscutată.

Acest principiu insistă asupra faptului că nici o parte în proces nu este în drept să solicite reluarea procesului de judecată în scopul unei noi soluționări a cauzei după ce hotărârea a devenit definitivă și irevocabilă, excepție făcând doar temeiurile strict prevăzute de lege.

În speță, hotărârea atacată nu este afectată de viciu fundamental și a căpătat putere de lucru judecat, ce produce o cauză de împiedicare a pornirii, continuării, judecării cauzei penale ori redeschiderii acesteia.

Colegiul penal reține cu certitudine că la examinarea prezentului recurs în anulare, nu s-au constatat erori de drept comise de către instanța de recurs, care ar indica la existența unui viciu fundamental în cauză și ar afecta hotărârea irevocabilă, fapt ce impune inadmisibilitatea recursului în anulare, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (2), art. 432 alin. (2) pct. 4), art. 453, 456 Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de avocata Lupea Georgeta în numele inculpatei Tretiacova Vlada, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 decembrie 2021, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată la 20 mai 2022.

Președinte:

Nadejda Toma

Judecători:

Liliana Catan

Ion Guzun